

آفریقا؛ چالش‌ها و فرصت‌ها

در کشورهای آفریقایی، وضعیت حق پخش تلویزیونی کمی پیچیده‌تر است. در بیشتر کشورهای آفریقایی، فوتبال هنوز با چالش‌های مالی زیادی مواجه است و حق پخش تلویزیونی به‌عنوان منبع درآمد، هنوز به‌طور کامل بهره‌برداری نمی‌شود. با این حال، برخی از لیگ‌های معروف مانند لیگ فوتبال مصر و آفریقای جنوبی به‌طور مرتب حق پخش تلویزیونی را به فروش می‌رسانند، ولی در مقایسه با لیگ‌های معتبر اروپایی یا آسیایی، درآمدهای این کشورها از این راه هنوز در مراحل ابتدایی است.

ژاپن و کره جنوبی

در ژاپن و کره جنوبی، حق پخش تلویزیونی به‌طور بسیار موقفی مدیریت می‌شود. در ژاپن، لیگ J. League و در کره جنوبی، K League به‌طور منظم و موفق از طریق فروش حق پخش تلویزیونی درآمدزایی می‌کنند. در این کشورها، تلویزیون‌های دولتی و خصوصی نقش مهمی در خرید حق پخش دارند و این به‌نفع باشگاه‌ها و لیگ‌ها تمام می‌شود.

در دنیای حرفه‌ای فوتبال، پول حرف اول را می‌زند. باشگاه‌ها و نهادهای ورزشی باید از روش‌های پایدار و قابل‌انکاه برای تأمین منابع مالی خود استفاده کنند و حق پخش تلویزیونی یکی از اصلی‌ترین این منابع است. در شرایطی که صداسیما به‌عنوان یک نهاد دولتی همچنان از پرداخت حق پخش خودداری می‌کند، تنها راه حل این مشکل، اتحاد جامعه ورزش ایران است. اگر این اتحاد به‌وجود آید و تمام ارکان فوتبال و ورزش کشور در یک جبهه متحد قرار بگیرند، آن‌گاه می‌توان به آینده‌ای روشن‌تر و پر پیشرفت برای فوتبال ایران امیدوار بود.

باشگاه بزرگ و پرطرفدار مانند پاری سن ژرمن، این مدل به‌طور غیرمستقیم به نفع این باشگاه‌ها تمام می‌شود. در فرانسه، دولت نیز در تنظیم قراردادهای پخش تلویزیونی نقش دارد و برخی از شبکه‌های تلویزیونی دولتی در پخش مسابقات فوتبال مشارکت دارند، که موجب می‌شود این سیستم به‌طور قابل توجهی تحت تأثیر عوامل سیاسی و اقتصادی قرار گیرد.

ایتالیا؛ درآمدزایی از حق پخش تلویزیونی

ایتالیا یکی دیگر از کشورهای است که در آن حق پخش تلویزیونی نقش مهمی در درآمدزایی باشگاه‌ها و لیگ‌ها ایفا می‌کند. لیگ سری آ ایتالیا در حال حاضر از مدل مشابه به اسپانیا بهره می‌برد، جایی که باشگاه‌های بزرگ مانند یوونتوس و آت میلان از سهم بیشتری از حق پخش تلویزیونی برخوردار هستند. با این حال، ایتالیا نیز مانند اسپانیا، تلاش‌هایی برای اصلاح سیستم تقسیم درآمدها صورت گرفته است تا بتوان رقابت‌پذیری در لیگ را بهبود بخشید و باشگاه‌های کوچک‌تر نیز سهم منصفانه‌ای از این درآمدها دریافت کنند.

برزیل و آرژانتین

در آمریکای جنوبی، برزیل و آرژانتین به‌عنوان دو قدرت بزرگ فوتبال، مدل‌های متفاوتی برای حق پخش تلویزیونی دارند. در برزیل، به‌ویژه در لیگ‌های داخلی فوتبال، حق پخش تلویزیونی یکی از منابع اصلی درآمد برای باشگاه‌ها است. در حالی‌که در آرژانتین، به‌دلیل وضعیت اقتصادی پیچیده این کشور، دولت نقش مهمی در مدیریت و تنظیم پخش تلویزیونی مسابقات فوتبال ایفا می‌کند. در این کشور، عمده درآمد از پخش تلویزیونی مسابقات به باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها اختصاص دارد و دولت نیز برای کمک به توسعه زیرساخت‌های ورزشی درگیر است.

خاص به هدف کاهش شکاف‌های مالی بین باشگاه‌های بزرگ و کوچک طراحی شده است. به این ترتیب، هر باشگاه صرف‌نظر از موقعیتش در جدول، سهمی برابر از درآمدهای حاصل از حق پخش تلویزیونی دریافت می‌کند، که این به ارتقای رقابت‌پذیری و تعادل در بوندس‌لیگا کمک کرده است.

لایگا؛ سلطه مالی باشگاه‌های بزرگ

اما در اسپانیا، شرایط متفاوت است. لایگای اسپانیا که یکی از محبوب‌ترین لیگ‌های فوتبال جهان است، برخلاف آلمان، به سمت سیستم‌های تجاری سوق داده شده است که به نفع باشگاه‌های بزرگ‌تر مانند بارسلونا و رئال مادرید است.

در این کشور، درآمدهای حاصل از پخش تلویزیونی به‌طور نامساوی میان باشگاه‌ها تقسیم می‌شود و این امر باعث شده است تا باشگاه‌های بزرگ همچنان از امکانات مالی بهتری نسبت به باشگاه‌های کوچک‌تر برخوردار شوند. در این سیستم، باشگاه‌های بزرگ‌تر مانند رئال مادرید و بارسلونا درآمد بیشتری از حق پخش تلویزیونی کسب می‌کنند و این باعث شده تا شکاف‌های مالی بین باشگاه‌ها بیشتر شود. همین تفاوت‌ها سبب شده تا بسیاری از منتقدان این شیوه، خواستار اصلاح این سیستم به‌نفع رقابت‌پذیری بیشتر در لایگا شوند.

فرانسه؛ مدل حقوقی و سهم‌بندی دولتی

در فرانسه، لیگ فوتبال این کشور که تحت عنوان لیگ ۱ شناخته می‌شود، به‌طور گسترده‌ای از سیستم فروش مشترک حق پخش تلویزیونی بهره می‌برد. در این کشور، درآمدهای حاصل از پخش تلویزیونی به‌طور مساوی میان باشگاه‌ها تقسیم می‌شود و این شیوه منجر به کاهش شکاف مالی میان باشگاه‌های کوچک و بزرگ می‌شود. با این حال، به‌دلیل وجود چند

در آمد جهانی فوتبال در ایران محقق نشد

پول فوتبال، دست صداوسیما

برابر و مستقل وارد مذاکره شوند.

چرا این مشکل به یک معضل جدی تبدیل شده است؟

پیشرفت‌های اخیر در فوتبال عربستان، قطر و دیگر کشورها باعث شده تا فوتبال ایران با یک بحران بزرگ روبه‌رو شود. در حالی که این کشورها در حال سرمایه‌گذاری کلان در فوتبال خود هستند و حتی میلیاردها دلار برای جذب بازیکنان بزرگ خرج می‌کنند، ما در ایران هنوز با مشکل تأمین منابع مالی روبه‌رو هستیم. وقتی که باشگاه‌ها نتوانند از محل حق پخش تلویزیونی درآمدهای خود را تأمین کنند، در این صورت چگونیه می‌توانند برای جذب بازیکنان با کیفیت، ساخت ورزشگاه‌های استاندارد و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای اقدام کنند؟ این وضعیت در بلندمدت، آسیب‌های جدی به فوتبال ایران خواهد زد و ما را از دنیای حرفه‌ای فوتبال دورتر خواهد کرد.

آیا این مشکل قابل حل است؟

پاسخ این سوال تا حد زیادی به اتحاد و هم‌صدایی جامعه فوتبال ایران بستگی دارد. تنها در صورتی که تمامی ارکان ورزش کشور، از باشگاه‌ها گرفته تا فدراسیون‌ها و وزارت ورزش و جوانان، در یک جبهه متحد و هم‌صدا اقدام کنند، می‌توانند از حقوق خود دفاع کنند و به مطالبه حق پخش پرداخته شوند. این وحدت به قدری ضروری است که بدون آن، نه‌تنها حق پخش به‌طور جدی در ایران تحقق نخواهد یافت، بلکه فوتبال کشور همچنان در محاصره بحران‌های اقتصادی و عدم مدیریت صحیح باقی خواهد ماند.

حق پخش تلویزیونی در سایر کشورها؛

مدل‌های مختلف و چالش‌ها

در دنیای امروز، حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی یکی از اصلی‌ترین منابع درآمدی برای باشگاه‌ها، فدراسیون‌ها و سازمان‌های ورزشی به شمار می‌رود. کشورهایی که در ورزش حرفه‌ای پیشرفته‌اند، به خوبی از این فرصت استفاده می‌کنند تا با فروش این حق، منابع مالی لازم برای رشد و توسعه فوتبال و سایر ورزش‌ها را تأمین کنند. در این‌جا، نگاهی خواهیم داشت به چگونگی اداره حق پخش تلویزیونی در برخی از کشورهای پیشرفته و مقایسه آن با وضعیت ایران.

حق پخش در لیگ‌های فوتبال اروپا

در اروپا، بیشتر لیگ‌های معتبر نظیر لیگ برتر انگلستان، لالیگای اسپانیا و بوندس‌لیگای آلمان به سیستم‌های پیچیده و سودآور برای مدیریت حق پخش تلویزیونی خود دست یافته‌اند. در این کشورها، حقوق پخش تلویزیونی از جمله اصلی‌ترین منابع درآمدی برای باشگاه‌ها به شمار می‌رود. به عنوان مثال، در لیگ برتر انگلیس، قراردادهای حق پخش تلویزیونی نه تنها در سطح لیگ بلکه در سطح باشگاه‌ها نیز تقسیم می‌شود. این قرارداده‌ها به صورتی تنظیم

ستاره ایرانی، سومین بازیکن موثر زوئیترلیگ

کودک بلژیکی صیاد پیراهن «اللهیار»

نمره ۳۱/۷ برای الهیار. او با کسب این نمره و به لحاظ امتیاز در رده بیست و نهم برترین بازیکنان لیگ بلژیک قرار دارد.

اللهیار ۴ گل با صدر جدول بهترین گلزنان لیگ بلژیک فاصله دارد و برای تصاحب کفش طلا چندان کم‌امید نیست. او با درخشش در لیگ بلژیک، به بازیکن محبوبی میان هواداران وسترلو تبدیل شده است. بعد از پایان بازی این هفته مقابل خنت که با یک گل و یک پاس گل صیادمنش همراه شد، یکی از کودکان طرفدار وسترلو با در دست داشتن یک نوشته، از ستاره ایرانی خواست تا پیراهن‌اش را به او بدهد. درخواستی که موافقت صیادمنش همراه شد و او پیراهن خود را به این هوادار خردسال تقدیم کرد.

ستاره ایرانی اینگونه به درخواست هوادار خردسال وسترلو پاسخ مثبت می‌دهد و پیراهن خود را به او تقدیم می‌کند. حالا الهیار می‌کوشد تا با ادامه این درخشش، راهی به اردوی تیم ملی ایران پیدا کند و بتواند به لیست نهایی امیر قلعه‌نویی برسد. اتفاقی که احتمال آن کم نیست، مگر اینکه مسائل دیگری دخیل باشد و الهیار به دلایلی خاص مورد توجه کادر فنی تیم ملی قرار نگیرد.

بعد از یکی دو سال افول، به نظر می‌رسد دوران جدیدی در فوتبال الهیار صیادمنش به وجود آمده و او در لیگ بلژیک و باشگاه وسترلو توانسته احیا شود و به بازیکنی غیر قابل‌جانشین بدل گردد. در حال سیتی و بخصوص روزهای پایانی قرارداد صیادمنش، او اغلب روی نیمکت می‌نشست و فرصت بازی به دست نمی‌آورد. هر چند لجبازی باشگاه و جواب منفی صیادمنش به تمدید بلندمدت قرارداد هم مزید بر علت شد تا انگلیسی‌ها سر نا سازگاری با ستاره ایرانی بگذارند و او را به نیمکت و گاهی سکو تبعید کنند.

اللهیار اما خیلی زود به این نتیجه رسید که باید باشگاه خود را تغییر بدهد. در نقل و انتقالات زمستانی سال ۲۰۲۴ بود که او به لیگ بلژیک کوچ کرد و پیراهن وسترلو را پوشید. صیادمنش خیلی زود با شرایط فوتبال بلژیک وفق پیدا کرد و همین بهانه‌ای شد تا برای فصل جدید، سرمربی وسترلو حساب ویژه‌ای روی او باز کند. ستاره ایرانی حالا و در پایان هفته شانزدهم، عنوان بهترین بازیکن وسترلو را در اختیار دارد و البته در زمره برترین بازیکنان لیگ بلژیک نیز قرار گرفته است.

صیادمنش در فصل ۲۰۲۵-۲۰۲۴ لیگ بلژیک که نیمی از آن سپری شده، ۶ گل زده و ۴ پاس گل داده است. او موفق شده دروازه سرکل بروژ، رویال یوونین، خنت (رقت و برگشت)، کلوب بروژ و دندر را باز کند و نام خود را به عنوان گلزن به ثبت برساند. همچنین او ۴ بار نیز هم‌تیمی‌های خود را در موقعیت گل قرار داده که آخرین مورد آن به تساوی ۲ بر ۲ همین هفته مقابل خنت مربوط می‌شود.

ستاره ۲۳ ساله فوتبال ایران روی ۱۰ گل وسترلو تأثیر گذاشته و با این آمار سومین بازیکن موثر لیگ بلژیک به حساب می‌آید. تنها تولووالاس آروکوداره (۱۲ تأثیر) و کانسیبر دالبرگ (۱۱ تأثیر) بالاتر از صیادمنش هستند. الهیار یک بار هم عنوان بهترین بازیکن زمین را به دست آورده و البته سه بار هم در تیم منتخب هفته قرار گرفته است.

صیادمنش با ۱۰ تأثیر روز گل‌های وسترلو، از این حیث سومین بازیکن موثر لیگ بلژیک محسوب می‌شود. همچنین به لحاظ نمره، الهیار با دریافت امتیاز ۳۱/۷ در رده بیست و نهم حضور دارد که باز هم آمار قابل توجهی محسوب می‌شود. وینگر-مهاجم ۲۳ ساله وسترلو، روی هم ۱۲۰۸ دقیقه در ترکیب تیمش به میدان رفته. یعنی به طور میانگین، او هر ۱۲۰ دقیقه یک تأثیر روی گل‌های وسترلو گذاشته که نشان می‌دهد روزهای درخشانی را سپری می‌کند.

مدیریتی در بدنه هولدینگ و کادر اجرایی باشگاه استقلال شده و بقیع این اگر آبی‌پوشان پایتخت همین مسیر رو به رشد و تغییرات ساختاری و ریشه‌ای و بنیادین را در باشگاه دنبال کنند، آینده مثبتی در انتظار این باشگاه خواهد بود و از استقلال در خطر سقوط، یک مدعی استقلال به جای رسیدن که تیم الاهلی عربستان را در خانه‌اش آنهم با یک بازیکن کمتر تا دقیقه ۹۰ اذیت می‌کند و تحت فشار قرار می‌دهد. رشد استقلال با موسیما نه حتی غیرفوتبالی‌ترین افراد ایرانی هم متوجه شده‌اند.

عبار این سرمربی بی‌حاشیه و پرکار خارجی در بازی شب گذشته استقلال مقابل الاهلی به وضوح مشخص شد و استقلالی‌ها امیدوار به پیروزی در ۲ بازی آینده و به نسبت ساده‌تر خود، مقابل الشرحه و اریان شده‌اند. موسیما نه برد از ناکامی در ۳ مسابقه ابتدایی و شکست‌های سنگین مقابل خیبر و ذوب‌آهن گفت که چوب جادویی ندارد که معجزه کند، اما با تمام این احوالات باعث شد استقلال در پایان فصل جاری با یک فاجعه و بدترین آمار تاریخ خود مواجه نشود. مشخص نیست اگر موسیما به استقلال نمی‌آمد چه بلایی بر سر تیم پروادار پایتخت می‌آمد، تیمی کن پیش از ورود موسیما نه حتی پتانسیل سقوط به دسته پایین‌تر با وجود این همه بازیکن و ستاره را هم داشت!

راه موسیما نه در استقلال و تلاش او برای جوانگرایی و توجه به آکادمی، موازی با تغییرات استقلال روزهای سخته و در ماه‌های اخیر گذراند و شاید بتوان گفت، هواداران آبی‌پوشان پس از مدت‌ها به تیم استقلال و نتیجه‌های آینده آن امیدوار شدند. موضوعی که در اواخر حضور جواد نکونام یا حتی دوران کوتاه سهراب بختیاری‌زاده به چشم نمی‌آمد و حتی شاید خودشان هم باور نداشتند این شرایط اصلاح می‌شود!

تغییرات محسوس در استقلال

و بازگشت به ذهنیت «برنده بودن»

معجزه آفریقایی

استقلال روزهای سخت و آکنده از جنجال و حواشی مختلفی را در ماه‌های اخیر گذراند و شاید بتوان گفت، هواداران آبی‌پوشان پس از مدت‌ها به تیم استقلال و نتیجه‌های آینده آن امیدوار شدند. موضوعی که در اواخر حضور جواد نکونام یا حتی دوران کوتاه سهراب بختیاری‌زاده به چشم نمی‌آمد و حتی شاید خودشان هم باور نداشتند این شرایط اصلاح می‌شود! پیتسو موسیما نه که یک سرمربی ذاتاً قهرمان و سرشناس در فوتبال قاره آفریقااست پس از ورود به استقلال بدون هیچ‌گونه بهانه‌جویی و عیب و ایراد گرفتن، به دور از حواشی تمرکزش را روی کار اصلی‌اش گذاشت؛ ساختن تیمی با ذهنیت برنده از تیمی ناامید و بازنده. وی روزهای پرفشاری را در ابتدای کار خود در فوتبال ایران متحمل شد، اما با وجود شروع سختی که در انتظارش بود خسته نشد و برنامه‌هایش را از جوانگرایی گرفته تا رصد بازیکنان خوب و در دسترس بازار پیاده کرد. موسیما نه تیم استقلال را بست و نه تمرینات پیش‌فصل آن را برگزار کرد، اما در کمترین زمان ممکن استقلال مخوف و جنگنده‌ای را دوست دادن که در خانه الاهلی عربستان که بدون تا حساب دادن حتی یک امتیاز صدرنشین لیگ نخبگان آسیاست یک بازی مقتدرانه انجام دهد به طوری که شاید اگر کمی بخت یار آبی‌پوشان بود و تصمیمات عجیب داور چینی به داد اعراب نمی‌رسید، تیم قدرتمند الاهلی درهم می‌شکست و بازنده می‌شد و به همین غنیمت یک امتیازی خانگی هم نمی‌رسید.

سرمربی آفریقایی و بادانش استقلال حتی روی پیشرفت بازیکنان هم تأثیر داشته و بازیکنان در حال افول و ضعیف استقلال را به مسیر امید برگردانده است. او ذهنیت برنده بودن را به این تیم تزریق کرده و همانند یک مربی متعصب ایرانی بر سر بازیکنان خود حتی فریاد هم می‌کشد! پیتسو